

Araştırma Makalesi / Research Article

Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimi Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

The Thesis About Different Factors of the Perceptions about the Out of School Education, of The History Teachers

Sıdıka Fulya TÜRKMEN¹

<u>Gönderim Tarihi</u>	<u>Revizyon Tarihi</u>	<u>Kabul Tarihi</u>
<u>12.07.2019</u>	<u>26.07.2019</u>	<u>30.08.2019</u>

Önerilen Atıf / Suggested Citation:

Türkmen, S.F., 2019, Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimi Algılarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Anadolu Kültürel Araştırmalar Dergisi*, 3(3), 282-292

Öz

Okul dışı tarih öğretimi birinci elden kaynak sunup, öğrenciyi kanıtlarla karşı karşıya getirdiği için eğitim öğretimde önemi gittikçe artmaktadır. Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ağırlık vermeleri de dersin kalıcılığını artırarak öğrencilerde tarihsel ve düşünme becerilerinin gelişmesine olanak sağlayacaktır. Bu çalışmanın amacı tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarını ortaya koymaktır. Araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Çalışma grubunu Gaziantep ili Şahinbey ve Şehitkamil ilçelerinde ortaöğretim kurumları olan liselerde görev yapan 128 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Yazıcı ve Yıldırım (2017) tarafından geliştirilen “Okul Dışı Tarih Öğretimi Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Verilerin analizinde SPSS 22.0 istatistiksel yazılımından yararlanılarak frekans, aritmetik ortalama, standart sapma gibi betimsel istatistikler ve t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) analiz teknikleri kullanılmıştır. Araştırma sonuçları tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının yüksek ($\bar{X}=4,24$) olduğu belirlenmiştir. Yine araştırma sonucunda tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları cinsiyet, mezun oldukları fakülte ve kıdem değişkenlerine göre benzer bulunmuştur. Bu sonuçlara göre tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine daha fazla ağırlık vermesi gerektiği önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul dışı öğretim, okul dışı tarih öğretimi, tarih öğretmenleri.

Abstract

Giving a first hand source, out-of-school education, raises the importance, involving with the proofs. Also giving importance to the out-of-school education of the teachers of history, causes to increase of the thinking and historical abilities of the student. The aim if this project shows the perceptions about out-of-school education of the history teachers. In this project, the descriptive survey model is used. The studying group is formed by 128 teachers of history who works at high schools in Şahinbey and Şehitkamil in Gaziantep. In the survey, as the data collection tool, is used “the scale of perception of the out-of-school education of a teacher of history”, increased

¹ Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tarih Eğitimi Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi. E-posta: sfulyaturkmen@gmail.com. <https://orcid.org/0000-0002-8512-8796>

by “Yazıcı and Yıldırım”(2017). In the analysis of the datas, utilizing from the software statistical SPSS 22.0, frequency, arithmetic average, standart deviation etc. analysis of variance (ANOVA) were used. The results of the analysis shows us that the perceptions of the history teachers about the education out-of-school education of the history is high ($\bar{X}=4,24$). Also, was determined similarity about the perceptions on the out-of-school education according to their gender, faculty graduated and the change seniority. Depending on this results, is reccomended to give more importance to the out-of-school history education of the history teachers.

Keywords: Out-of-school education, education of out-of-school, teachers of history.

1.GİRİŞ

Tarih geçmişi yer ve zaman bildirerek aydınlatan ve geleceğe ışık tutan bir bilimdir. Daha kapsamlı bakacak olursak; “Tarih, insan topluluklarının bütün faaliyetlerini, geçirdikleri gelişmeleri ve aralarında geçen olayları yer ve zaman göstererek, sebep-sonuç ilişkisi içinde, belgelere dayanmak suretiyle araştıran ve günümüze nakleden sosyal bir ilimdir” (Özçelik, 1993: 2-3).

Tarih bilimini, bireylere en iyi şekilde aktarma yollarından biri de şüphesiz eğitim ve öğretimden geçer. Yaşamın her evresinde gerçekleşen eğitim sadece okullarla sınırlı kalmayıp okul dışı alanlarda da gerçekleştirilmelidir. Çünkü insanlar tarihin soyut kavramlarını en iyi tarihi mekânlarla, müzelerle, belgelerle somutlaştırarak öğrenirler. Bundan dolayı okul dışı eğitim ve öğretim tarih öğrenmenin gerekli bir unsurudur.

Okul dışı öğretim nitelikli bir öğrenme-öğretme ortamı hazırlamak için sınıf dışında yapılan tüm etkinliklerdir. Tarih öğretiminde de okul dışı tarih öğretiminin öğrenciler ve öğretmenler açısından önemi yadsınamaz. Öğrencilerin bilgileri etkinlikler yoluyla öğrenip içselleştirilmesinde okul dışı öğretimin önemli bir yeri vardır. Okul dışı öğretim tarih öğretimi açısından bir yer, bölge, çevre, yapı ile ilgili yerinde görerek, dokunarak, yaparak yaşayarak önemli bilgiler verebilmektedir. Bundan dolayı okul dışı öğretiminin tarih eğitiminde kullanılması dersi daha ilgi çekici hale getirebilmektedir. Okul dışındaki tarihsel yapılar, antik kentler, müzeler gibi eğitimi araçlarıyla destekleyen öğretime okul dışı tarih öğretimi denilmektedir (Safran ve Ata, 1998: 87-94).Okul dışı öğretim çerçevesinde gerçekleştirilen etkinlikler yaparak yaşayarak, somut gerçeklikte olduğu için yenilenen eğitim anlayışındaki yapılandırmacılık anlayışına da vurgu yapmaktadır. Günümüzde bu anlayış çerçevesinde öğrenciye üst biliş düşünme becerileri kazandırmak hedeflendiği için okul dışı eğitim öğretim de yapılandırmacı anlayışa fazlasıyla uygundur.

“Tarih öğretiminin faydalanacağı kaynakların başında, yaşadığımız çevrede bulunan yakın ve uzak geçmişe ait eserler ve geçmiş dönemlerden günümüze ulaşmış olan kıyafetler, aletler,

yapılar, gelenekler, efsaneler vb. gelir. Bu vasıtalar doğrudan doğruya inceleme imkânı vermelerinden dolayı büyük bir öneme sahiptir” (Işık, 2008: 293). Okul dışı öğretimde de okul çevresinde ve yöresinde incelenecek tarihi alanlar bulunmaktadır. Bu alanlar öğrencilerde yerel tarih olgusunu oluşturmada önemli sahalardır.

Tarih öğretimini ezberci anlayıştan çıkarıp eleştirel bakış açısı kazandırmak, soyuttan somuta yaklaştırmak için öğrenci merkezli yaklaşımlar benimsemek gerekmektedir. Bu verimi elde edebilmek içinde tarihi sınıf içi yerine sınıf dışında tarihi çevreden öğrenmek gerekir. Çünkü tarihi çevre öğrenciye birinci elden kaynaklar sunarak soyut olan bilgileri somutlaştırır ve bilginin öğrencide kalıcı hale gelmesini sağlar.

Bilim ve teknolojinin hızla değişip gelişmesiyle bireylerin ve toplumun ihtiyacı da değişmiştir. Yenilenen Tarih Dersi Öğretim Programı gelişen ve değişen bilim ve teknolojiye uygun olarak hazırlanmış, bireylerin bilgiyi üreten, eleştirel düşünen, topluma katkı sağlayan nesiller yetişmesi amaçlanmıştır. Yeni hazırlanan Tarih Dersi Öğretim Programında soyut temalara ilişkin somut tarihi örnekler verilmiştir. Öğrencilerin bu örneklerle tarihî olay ve olguları var olan yapılarla ilişkilendirilmesi hedeflenmiştir. İlişkilendirdikten sonra ortaya çıkan nedenleri ve sonuçları öğrencilerin derinlemesine analiz etmeleri amaçlanmıştır. Hazırlanan programda tarihsel düşünme becerilerine yer verilmiştir. Bu becerilerin çoğu okul dışı öğretimle sağlanabilecek ve öğrenciler tarafından içselleştirilebilecek becerilerdir.

Tarihsel düşünme becerilerini öğrencilere kazandırabilmek için öğretmenlerin tarih dersini tarihi mekânlarda, müzelerde, abide ve şehitliklerde etkinliklerle yaparak yaşayarak yapması gerekir. Bu becerileri ancak tarihi yerlerde bizzat kullanarak kazanabilirler. “Tarihî yerler; geçmişin şahitleri olarak, tarihi şekillendiren gerçek olayları ve bu durumla karşı karşıya kalan kişileri hatırlatır. Tarihî yerler zaman üzerinde bağlantılar kurarak, bu bağlantılarla geçmişteki olayların neden ve nasıl olduğu, empatik anlayış ve öğrencilere özel bir yetenek kazandırır” (Yeşilbursa, 2008: 211).Yerinde kazanılan beceriler öğrencide ki bilgiyi kalıcı hale getirir ve analiz, sentez, değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerine de hâkim olmasını sağlar.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olan Gaziantep şehrinin Şahinbey ve Şehitkâmil ilçelerindeki ortaöğretim kurumlarında görev yapan tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda belirlenmiş araştırma sorularına cevaplar bulunmaya çalışılmıştır.

1. Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algıları cinsiyete göre farklılık göstermekte midir?

2. Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algıları mezun oldukları fakülteye göre farklılık göstermekte midir?

3. Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algıları kıdeme göre farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada betimsel tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırmalara uygun bir modeldir” (Karasar, 2005).

“Betimsel tarama modelinde bilimin gözleme, kaydetme, olaylar arasındaki ilişkileri tespit etme ve kontrol edilen değişmez ilkeler üzerinde genellemelere varma nitelikleri söz konusudur. Yani bilimin tasvir fonksiyonu ön plandadır” (Yıldırım ve Şimşek 2000). “Bu nedenle “Neden?” sorusundan çok “Ne?” sorusuna cevap aranır ve araştırılan konu araştırmacının herhangi bir müdahalesi olmadan ortaya konulur” (Karasar, 2005).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında belirlenmiş olan Gaziantep şehrinin Şahinbey ve Şehitkâmil ilçesindeki ortaöğretim kurumları olan liselerde eğitimci olan tarih öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma grubunun belirlenmesinde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi, katılımcılara daha kolay ulaşılabilmesinden ve katılımcıların çalışmaya dahil olmalarında istekli olmalarından dolayı tercih edilmiştir (Kemper vd., Springfield, Teddlie, 2003: 273-296). Buna göre çalışma grubunda 128 tarih öğretmeni yer almıştır. Çalışma grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet, mezun oldukları fakülte, kıdem bilgileri Tablo 1, Tablo 2 ve Tablo 3’te sunulmaktadır.

Tablo 1. Ankete Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımları

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Erkek	76	59,4
Kadın	52	40,6
Toplam	128	100,0

Tablo 1’de örnekleme oluşturan öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımına bakıldığında % 59,4 ‘ünün erkek, %40,6’sının kadın olduğu görülmektedir.

Tablo 2. Ankete Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülterle Göre Dağılımları

	Frekans (f)	Yüzde (%)
Eğitim	35	27,3
Edebiyat	88	68,8
Diğer	5	3,9
Toplam	128	100,0

Tablo 2’de örnekleme oluşturan öğretmenlerin mezun oldukları fakültelerine göre dağılımına bakıldığında %68,8’inin edebiyat, %27,3’ünün eğitim, %3,9’unun diğer olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Ankete Katılan Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Dağılımları

	Frekans (f)	Yüzde (%)
1-5 yıl	29	22,7
6-10 yıl	24	18,8
11 ve üstü	75	58,6
Toplam	128	100,0

Tablo 3’te örnekleme oluşturan öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımına bakıldığında %58,6’sının 11 yıl ve üstü, %22,7’sinin 1-5 yıl, %18,8’inin 6-10 yıl olduğu görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak, Yazıcı, F. ve Yıldırım, T. (2017) tarafından geliştirilen “Okul Dışı Tarih Öğretimi Algı Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçeğin Cronbach Alfa iç tutarlılık katsayısı .94’tür.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmanın veri toplama aracı olan “Okul Dışı Tarih Öğretimi Algı Ölçeği”nin uygulanmasıyla elde edilen verilerin analizinde ise SPSS 22.0 istatistiksel yazılımından yararlanılmıştır.

Araştırmanın problem durumu ve alt problemleri oluşturan soruların çözümlenmesinde; frekans, aritmetik ortalama, standart sapma, gibi betimsel istatistikler ve t-testi, tek yönlü varyans analizi (ANOVA) analiz teknikleri kullanılmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Araştırma Problemine İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın probleminde tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimini algılarının ne olduğu araştırılmıştır. Analiz sonuçları tablo 4’te verilmektedir.

Tablo 4. Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimi Algılarının Madde Bazında Dağılımı

Anket Maddeleri	Cevap Seçenekleri										\bar{X}
	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1. Okul dışı tarih öğretimi, öğrencilerin araştırma becerilerini geliştirebilir.	1	,8	2	1,6	3	2,3	44	34,4	78	60,9	4,53
2. Okul dışı tarih öğretimi, tarih derslerine ilgiyi artırır.	1	,8	-	-	4	3,1	41	32,0	82	64,1	4,59
3. Okul dışı tarih öğretimi, tarihin eğitiminin önemli bir parçasıdır.	-	-	1	,8	5	3,9	48	37,5	74	57,8	4,52
4. Okul dışı tarih öğretimi, öğrencilere eleştirel bir bakış açısı kazandırabilir.	-	-	3	2,3	4	3,1	58	45,3	63	49,2	4,41
5. Okul dışı tarih öğretimi, öğrenciler için keyifli bir öğrenme deneyimi sunar.	-	-	-	-	5	3,9	41	32,0	82	64,1	4,60
6. Okul dışı tarih öğretimi, öğrencilerin tarihe karşı duyarlılıklarını artırır.	-	-	-	-	7	5,5	34	26,6	87	68,0	4,63
7. Tarih öğretim programlarında okul dışı etkinliklere daha çok yer verilmelidir.	-	-	3	2,3	8	6,3	48	37,5	69	53,9	4,43
8. Okul dışı etkinliklerle, tarihsel bilgi çok daha kalıcı hale gelir.	-	-	-	-	10	7,8	35	27,3	83	64,8	4,57
9. Bulduğum şehirdeki tarihsel yapılar hakkında bilgi sahibiyim.	-	-	6	4,7	16	12,5	65	50,8	41	32,0	4,10
10. Bulduğum şehirdeki tarihsel alanlar hakkında bilgi sahibiyim.	-	-	4	3,1	15	11,7	77	60,2	32	25,0	4,07
11. Bulduğum şehirdeki müzeler hakkında bilgi sahibiyim.	-	-	4	3,1	13	10,2	71	55,5	40	31,3	4,15
12. Bulduğum şehirdeki yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında bilgi sahibiyim.	3	2,3	26	20,3	39	30,5	44	34,4	16	12,5	3,34
13. Bulduğum şehrin yerel tarihi hakkında bilgi sahibiyim.	-	-	4	3,1	7	5,5	82	64,1	35	27,3	4,16
14. Bulduğum şehrin yerel tarihinin, tarih derslerinin hangi konuları ile ilişkili olduğunu bilirim.	1	,8	3	2,3	7	5,5	66	51,6	51	39,8	4,27

15. Bulduğum şehirdeki müzelerde yer alan eserlerin, tarih derslerinin hangi konuları ile ilişkili olduğunu bilirim.	1	,8	3	2,3	11	8,6	68	53,1	45	35,2	4,20
16. Bulduğum şehrin tarihine yapılacak bir geziyi planlayabilirim.	-	-	3	2,3	23	18,0	71	55,5	31	24,2	4,02
17. Bulduğum şehirde, tarih dersleri ile ilişkili müze gezisi düzenleyebilirim.	-	-	3	2,3	18	14,1	68	53,1	39	30,5	4,12
18. Tarihsel çevreye yapılacak bir gezi esnasında, gerekli etkinlikleri uygulayabilirim.	-	-	2	1,6	25	19,5	69	53,9	32	25,0	4,02
19. Tarihsel çevreye yapılacak bir gezi ile öğrencileri tarih dersine yönelik motive edebilirim.	-	-	-	-	8	6,3	70	54,7	50	39,1	4,33
20. Tarih programına göre belirlediğim herhangi bir konuda (aile tarihi, Kore Gazileri, Kurtuluş Tarihi vb.) öğrencilerin sözlü tarih araştırma yapmasına olanak sağlayabilirim.	1	,8	1	,8	27	21,1	65	50,8	34	26,6	4,02
21. Bulduğum şehrin yerel tarihi ile ilgili çeşitli etkinlikler düzenleyebilirim.	-	-	3	2,3	35	27,3	59	46,1	31	24,2	3,92
Genel ortalama											4,24

Araştırmada Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algılarının madde bazında dağılımına bakıldığında anketin 12. maddesinin “Bulduğum şehirdeki yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında bilgi sahibiyim.” 3,34 ile en az ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Anketin 6. maddesinin ise “Okul dışı tarih öğretimi, öğrencilerin tarihe karşı duyarlılıklarını artırır.” 4,62 ile en fazla ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

3.2. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın birinci alt probleminde tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları tablo 5’te verilmektedir.

Tablo 5. Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimine İlişkin Algılarının Cinsiyetlerine Göre Farklılığı İçin t-Testi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	sd	t	P
Erkek	76	88,92	8,74	126	-,110	,913
Kadın	52	89,09	9,02			

Tablo 5'teki t-Testi sonuçlarına göre tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($t(126)=-,110$; $p>,05$). Erkek öğretmenlerinin algılarının ortalaması ($\bar{X}=88,92$), kadın öğretmenlerin algılarının ortalaması ($\bar{X}=89,09$)'dur. Aradaki sayısal fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu, tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının cinsiyetlerine göre benzer bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

3.3. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın ikinci alt probleminde tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları mezun oldukları fakülte değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Fakülte Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

	N	\bar{X}	S
Eğitim	35	90,20	9,68
Edebiyat	88	88,82	8,39
Diğer	5	83,40	9,55
Toplam	128	88,99	8,82

Tablo 7. Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimine İlişkin Algılarının Fakültelerine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	209,749	2	104,875		
Gruplar içi	9687,243	125	77,498	1,353	,262
Toplam	9896,992	127			

Tablo 7'deki varyans analizi sonuçlarına göre tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları mezun oldukları fakülte değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F(2-125)=1,153$; $p>,05$). Eğitim fakültesinden mezun öğretmenlerinin algılarının ortalaması ($\bar{X}=90,20$), edebiyat fakültesinden mezun öğretmenlerin algılarının ortalaması ($\bar{X}=88,82$) ve diğer fakültelerden mezun öğretmenlerin algılarının ortalaması ($\bar{X}=83,40$)'dır. Gruplarının ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu, tarih

öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının mezun oldukları fakülte değişkenine göre benzer bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

3.4. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorum

Araştırmanın üçüncü alt probleminde tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları kıdem değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığı araştırılmıştır. Analiz sonuçları tablo 8’de verilmektedir.

Tablo 8. Kıdem Değişkenine İlişkin Betimsel Veriler

	N	\bar{X}	S
1-5 yıl	29	88,03	8,27
6-10 yıl	24	90,04	8,20
11 ve üstü	75	89,02	9,27
Toplam	128	88,99	8,82

Tablo 9. Tarih Öğretmenlerinin Okul Dışı Tarih Öğretimine İlişkin Algılarının Kıdem Değişkenine Göre Farklılığı İçin Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	KT	Sd	KO	F	P
Gruplar arası	53,122	2	26,561		
Gruplar içi	9843,871	125	78,751	,337	,714
Toplam	9896,992	127			

Tablo 9’deki varyans analizi sonuçlarına göre tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları kıdem değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermemiştir ($F(2-125)=,337$; $p>,05$). 1-5 yıl kıdeme sahip tarih öğretmenlerinin algılarının ortalaması ($\bar{X}=88,03$), 6-10 yıl kıdeme sahip tarih öğretmenlerinin algılarının ortalaması ($\bar{X}=90,04$) ve 11 yıl ve daha fazla kıdeme sahip tarih öğretmenlerinin algılarının ortalaması ($\bar{X}=89,02$)’dir. Gruplarının ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Bu bulgu, tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının mesleki kıdem değişkenine göre benzer bulunduğu şeklinde yorumlanabilir.

4.SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan bu çalışmada tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algılarının ne olduğu tarama modeli kullanarak araştırılmıştır. Bu doğrultuda tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algılarını öğrenmek için Gaziantep ilinde ortaöğretim kurumlarında görev yapan 128 tarih öğretmenine “Okul Dışı Tarih Öğretimi Algı Ölçeği” uygulanmıştır. Çalışma grubunun cinsiyete dağılımına bakıldığında %59,4 ile erkeklerin, mezun oldukları fakülte dağılımına

bakıldığında %68,8 ile edebiyat fakültesinin, kıdemlerine göre dağılımına bakıldığında %58,6 ile 11 yıl ve üstünün çoğunlukta olduğu görülmüştür.

Araştırmada tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algılarının betimsel istatistik sonuçlarına göre 12.maddenin “Bulduğum şehirdeki yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında bilgi sahibiyim.” 3,34 ile en düşük ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Bu bulgu tarih öğretmenlerinin buldukları şehirdeki yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları şeklinde yorumlanabilir. Yine tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi algılarına ilişkin 6.maddenin “Okul dışı tarih öğretimi, öğrencilerin tarihe karşı duyarlılıklarını artırır.” 4,62 ile en yüksek ortalamaya sahip olduğu görülmüştür. Elde edilen bu bulguyla tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimi gerçekleştirmenin öğrencilerde tarihe karşı duyarlılıklarını arttırdığı şeklinde yorumlanabilir.

Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının genel olarak yüksek ($\bar{X}=4,24$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algıları cinsiyetlerine, mezun oldukları fakültelerine ve kıdemlerine göre benzer bulunmuştur.

4.1.ÖNERİLER

Araştırma sonuçları Tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine ilişkin algılarının genel olarak yüksek olduğunu göstermiştir. Bu sonuca dayanarak tarih öğretmenlerinin okul dışı tarih öğretimine daha fazla ağırlık vermesi gerektiği önerilmektedir.

Araştırma sonuçları tarih öğretmenlerinin buldukları şehirdeki yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıklarını göstermiştir. Tarih öğretmenlerinin görev yaptıkları şehirde yakın tarihe tanıklık etmiş kişiler hakkında daha fazla araştırma yapması gerektiği önerilmektedir.

Öğrencilerin tarih dersine ilgisini artırmak için okul dışı ortamlarda gerçekleştirilen etkinliklere daha fazla yer verilmesi gerektiği önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi.
- Işık, H. (2008). İlköğretimde tarih konularının yerel tarih ile ilişkilendirilmesinin öğrenci başarısına etkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(4), s. 290-310.

- Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Kemper, E. vd. Stringfield, S. and Teddlie, C. (2003). Sampling strategies in social science research. In A. Tashakkori & C. Teddlie (Eds.), *Handbook of mixed methods in social and behavioral research*. Thousand Oaks, CA: 273-296.
- Özçelik, İ. (1993). *Tarih Araştırmalarında Yöntem ve Teknikler*. Ankara, s. 2-3.
- Safran, M. ve Ata, B. (1998). Okul dışı tarih öğretimi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18 (1), 87-94.
- Safran, M. ve Ata, B. (2006). Okul dışı tarih öğretimi. *Tarih Eğitimi Makale ve Bildiriler*. Ankara: Gazi Kitabevi.
- Yazıcı, F. ve Yıldırım, T. (2017). Okul Dışı Tarih Öğretimi ve Sosyal Zekâ Arasındaki İlişkinin Yol Analiziyle İncelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)* 18 (2), Ağustos, s. 733-755.
- Yeşilbursa, C.C. (2008), Sosyal Bilgiler Öğretiminde Tarihi Yerlerin Kullanımı. *TÜBAR*, XXIII, Bahar, s.209-222.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2000). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.